

СТАНОВИЩЕ

по материалите на конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 4.1. Физически науки, научна специалност „Астрономия и небесна механика“ по тематика „Физически и химически свойства на кометите, методите и инструментите за тяхното изследване“, обявен в ДВ, бр. 78 от 19.09.2014 г. от Института по астрономия с Национална астрономическа обсерватория при БАН за нуждите на отдел “Слънце и слънчева система”, с единствен участник доц. д-р Таню Русинов БОНЕВ.

от д-р Валери Костадинов ГОЛЕВ, доцент в катедра "Астрономия" при Физическия факултет при СУ „Св. Климент Охридски“, зам. декан на факултета, член на научното жури по конкурса.

За участие в обявения конкурс е подал документи единствен участник – доц. д-р Таню Русинов БОНЕВ, който отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“ в Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, и в Правилника на БАН за прилагане на ЗРАСРБ. Представени са всички необходими документи, които съответстват на тематиката на обявения конкурс.

Биографични данни: Таню Русинов Бонев е роден на 18.02.1952 г. в гр. София. През 1973 - 1978 следва в Техническия университет в Дрезден, ГДР, и завършва неговия физически факултет с квалификация „дипломиран физик“. През 1993 г. защитава дисертация на тема „Фабри-Перо интерферометрия на H_2O^+ в кометите Брорзен-Меткаф и Остин“ и получава тогавашната научната степен „кандидат на физическите науки“ (приравнена на сегашната степен „доктор“). През периода 1984 - 2000 работи в Института по астрономия при БАН като физик, научен сътрудник 3-та, 2-ра, и 1-ва степен, а през 2000 г. се хабилитира като старши научен сътрудник 2-ра степен (приравнено сега на „доцент“). От 2008 досега, вече втори мандат, доц. Бонев е директор на Института по астрономия с НАО. Специализирал е в Института Макс Планк по аерономия в Германия (сега Макс Планк Институт за изследване на Слънчевата система) и в Европейската Южна обсерватория (ESO). Членува в Международния астрономически съюз (IAU), в Европейския съюз на астрономите (EAS), в Съюзите на астрономите и физиците в България. Има шестима дипломанти и трима докторанти, от които един защитил. Бил е участник и/или ръководител на множество национални и международни проекти, два от които много големи: BG051PO001-3.3.06-0047 (Оперативна програма Развитие на човешките ресурси), и DO 02-85 “Bulgarian National Astronomical Observatory - Centre of excellence in astronomy” (Фонд за научни изследвания).

Характеристика на научните публикации на кандидата: Научните приноси на доц. Бонев могат да се характеризират като *съществено обогатяване на съществуващите знания*, а елементите на научна новост в тях са много и добре изразени. Те са свързани преди всичко с астрофизиката на кометите (взаимодействието на кометната плазма с магнитното поле, динамиката на комата и др.), с поляриметрични изследвания на комети и др. обекти, с изследване на активните галактични ядра, с астрономическо приборостроене и др.

В списъка на публикациите си кандидатът представя 102 заглавия, а в базата данни SAO/NASA Astrophysics Data System (ADS) са отразени общо 104 публикации с участието на доц. Бонев, които са цитирани общо 737 пъти в 674 публикации. Този брой цитирания надхвърля НА ПОРЯДЪК посочените като препоръчителни 60–70 цитирания в критериите на ИА БАН за професорско звание. Следва да отбележа, че работещите в България астрономи с над 500 цитирания се броят на пръсти и доц. Бонев е един от тях. Това показва високата научна стойност на научните резултати на кандидата в национален мащаб.

Индексът на Хирш (h-индексът) за трудовете на доц. Бонев е 13. Според самия Хирш, h-индекс от порядъка на 10-12 е характерен за професорска позиция в големите американски изследователски университети. Вижда се, че по този показател кандидатът БИ ОТГОВОРИЛ и на изискванията за професор в солиден американски университет.

Заключение: Постъпилата документация за придобиване на академичната длъжност „професор“ от доц. д-р Таню Бонев е в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, с Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и с Правилника на БАН за прилагане на ЗРАСРБ.

Представените научни трудове за този конкурс на доц. Бонев имат безспорни и оригинални авторски приноси и характеризират автора като водещ специалист в областта на астрономията и небесната механика. Броят на цитиранията и h-индексът на доц. Бонев показват високата научна стойност на неговите научни резултати.

Ролята на доц. Бонев в техническото осъвременяване и качествено развитие на наблюдателната база в НАО Рожен и повишаването на нейния авторитет в международен план е огромна и неоченима. Той е основен създател и/или проектант на нова апаратура, напр. фокалният редуктор FoReRo1, автогидът на 2m RCC телескоп, ешелен-спектрографът ESpeRo и др. Той въвежда нови за България методи за наблюдения и обработка, напр. Фабри-Перо спектрофотометрията и поляриметрията. Той е водещата фигура при разработването и внедряването на новата система за управление на 2m RCC телескоп на НАО Рожен. За времето на двата му мандата като директор Институтът по астрономия и особено Националната астрономическа обсерватория уверено преминаха в XXI век.

Това ми дава основание да дам **КАТЕГОРИЧНА ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА** на кандидата и **УБЕДЕНО ДА ПРЕПОРЪЧАМ** на почитаемия Научен съвет на Института по астрономия с Национална астрономическа обсерватория при Българската академия на науките да избере доц. д-р Таню Русинов **БОНЕВ** на академичната длъжност „професор“.

19.01.2015 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Валери Голев/